

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติกับแผนการสอนอ่านปกติ

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ ทำการเลือกนักเรียนจากโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนนวมพัฒนา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง อาศัยอยู่ในชุมชนที่พูดภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาแม่ และทำการสุ่มแบบยกห้อง (Cluster Random Sampling) ได้

นักเรียนจากโรงเรียนบ้านแม่แลบ จำนวน 15 คน เป็นกลุ่มทดลอง เรียนด้วยแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ

นักเรียนจากโรงเรียนบ้านป่าหมากวิทยา จำนวน 14 คน เป็นกลุ่มควบคุมเรียนด้วยแผนการสอนอ่านปกติ

นักเรียนจากโรงเรียนบ้านแม่เตี้ย จำนวน 12 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเครื่องมือการวิจัย เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการสอนเพื่อเตรียมทักษะการอ่าน ประกอบด้วย
 - 1.1 แผนการสอนทักษะการอ่านข้ามคำ (Skimming)
 - 1.2 แผนการสอนทักษะการอ่านเฉพาะจุด(Scanning)
 - 1.3 แผนการสอนทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ(Extensive Reading)
 - 1.4 แผนการสอนทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์(Intensive Reading)
2. แผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติสำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. แบบทดสอบความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน
4. แบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สร้างแผนการสอนเพื่อเตรียมทักษะการอ่านและแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ
2. ทำการทดสอบก่อนการทดลอง(Prestest)นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. ทำการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยทำการสอนตามแผนการสอนเพื่อเตรียมทักษะการอ่าน ดังนี้

3.1 แผนการสอนทักษะการอ่านข้ามคำ	จำนวน 3 แผน 9 คาบ
3.2 แผนการสอนทักษะการอ่านเฉพาะจุด	จำนวน 3 แผน 9 คาบ
3.3 แผนการสอนทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ	จำนวน 3 แผน 9 คาบ
3.4 แผนการสอนทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์	จำนวน 3 แผน 9 คาบ

 รวมทั้งหมด 12 แผน 36 คาบ
4. เมื่อทำการสอนตามแผนการสอนเพื่อเตรียมทักษะการอ่านครบทุกแผนแล้ว ให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน เพื่อทดสอบความพร้อมก่อนทำการสอนตามแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ

5. ทำการสอนนักเรียนกลุ่มทดลองด้วยแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ จำนวน 9 แผน 27 คาบ นักเรียนกลุ่มควบคุมเรียนด้วยแผนการสอนอ่านปกติ
6. เมื่อสอนครบทุกแผนการสอนแล้ว ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำการทดสอบหลังการทดลอง(Posttest) โดยให้ทำแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
7. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มอิสระ(Independent)
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มอิสระ(Independent)
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent)
4. หาขนาดของผลกระทบ(Effect Size) ของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ ได้แผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ จำนวน 9 แผน 27 คาบ
2. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนอ่านจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ กับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนจากแผนการสอนอ่านปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ขนาดของผลกระทบ(Effect Size) ของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติเท่ากับ 0.94 ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ซิกม่า)

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติสำหรับนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ที่ได้รับการสอนจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติกับแผนการสอนอ่านปกติ จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังต่อไปนี้

ก. การพัฒนาแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ

ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยกำหนดแบ่งเนื้อหาในแบบเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เล่ม 2 บทที่ 8-10 ได้จำนวน 9 แผนการสอน ใช้เวลาสอนทั้งหมด 27 คาบ การกำหนดเนื้อหาในแผนการสอนผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดโดยคำนึงถึงลักษณะเนื้อหาที่อ่านและเหตุการณ์ที่ปรากฏในบทอ่านเป็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ ที่มุ่งให้ผู้อ่านสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาที่อ่าน และสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้อย่างเหมาะสมเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน เพื่อให้การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติประสบผลสำเร็จ ผู้วิจัยได้มีการเตรียมนักเรียนกลุ่มทดลองให้สามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านที่มีความจำเป็นต่อการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ โดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองเรียนตามแผนการสอนเพื่อเตรียมทักษะการอ่านก่อนที่จะทำการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ ทักษะการอ่านที่จำเป็นต่อการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติคือ ทักษะการอ่านข้ามคำ ทักษะการอ่านเฉพาะจุด ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ และทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ โดยให้นักเรียนเรียนทักษะการอ่าน ทักษะละ 3 แผนการสอน ในแต่ละแผนการสอนจะกำหนดบทอ่านแผนละ 1 เรื่อง ลักษณะเนื้อหาในบทอ่านจะสอดคล้องกับการกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านและทักษะการอ่าน

แต่ละวิธี ในแต่ละแผนการสอนจะเน้นให้นักเรียนได้ฝึกกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน เลือกใช้ทักษะการอ่านและกลวิธีในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน รวมทั้งหมด 12 แผนการสอน ใช้เวลาทั้งหมด 36 คาบ เมื่อเรียนตามแผนการสอนเพื่อเตรียมทักษะการอ่านครบทุกแผนแล้ว ให้นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบความสามารถในการใช้ทักษะการอ่าน เพื่อสำรวจความพร้อมในการใช้ทักษะการอ่านทั้ง 4 วิธี จากคะแนนแบบทดสอบพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความพร้อมที่จะเริ่มเรียนจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ เมื่อทำการสอนตามแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลปรากฏว่า นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านแต่ละครั้งได้ด้วยตนเอง สามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านและกลวิธีในการอ่านได้สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาจากบทอ่านในแบบเรียน และนักเรียนสามารถทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

ข. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาที่ได้รับการสอนจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติกับแผนการสอนอ่านปกติ และความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาก่อนและหลังการทดลอง จากผลการทดลองปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาที่ได้รับการสอนจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ กับนักเรียนชาวเขาที่ได้รับการสอนอ่านโดยแผนการสอนอ่านปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบของกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านปกติ และความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติมีผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขา ทำให้ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาเพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถ พลอยระหาร (2535) ที่พบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งพูดภาษาเขมรเป็นภาษาถิ่น ที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติสูงกว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนอ่านตามแผนการสอนปกติในคู่มือของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ อาจพิจารณาได้จากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติเป็นการสอนภาษาที่ยึดทฤษฎีการสอนภาษาแบบธรรมชาติเป็นการสอนที่เน้นปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจแก่ผู้เรียน เปิดโอกาสให้

ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย สามารถที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ คือผู้เรียนจะต้องเข้าใจข้อมูลทางภาษาที่ได้รับจากการอ่านหรือฟังก่อน แล้วจึงสามารถโต้ตอบการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยการพูดหรือเขียนได้ ผู้เรียนจะไม่ถูกบังคับให้ใช้ภาษาจนกว่าจะมีความพร้อม การสอนจึงมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับขั้นตอน เป็นการสร้างความมั่นใจ และลดความวิตกกังวลให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่ใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาแม่ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน

2. การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ เป็นวิธีการสอนอ่านที่มุ่งสร้างความเข้าใจในการอ่านภาษาที่สองให้แก่ผู้เรียน โดยฝึกให้ผู้เรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน (Goals) และเลือกใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับเป้าหมายและเนื้อหาที่อ่าน รวมไปถึงการใช้กลวิธีในการอ่านประกอบในการใช้ทักษะการอ่านเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านนั้นได้อย่างถูกต้อง และนำไปสู่การรับรู้อาษาในที่สุด การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติเน้นการฝึกให้ผู้อ่านสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านได้ด้วยตัวเอง ซึ่งหมายความว่าผู้เรียนทุกคนจะต้องรู้ว่าตนเองจะอ่านเรื่องเหล่านี้เพื่ออะไร ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้อ่านเดินทางไปถึงจุด สนองต่อความต้องการของตนเองที่ต้องการได้จากการอ่าน ทำให้การอ่านเกิดสัมฤทธิ์ผลและมีประสิทธิภาพ จุดมุ่งหมายของการอ่านโดยวิธีธรรมชาตินั้นมีลักษณะดังนี้ คือ การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยไม่จำเป็นต้องเก็บรายละเอียดของเรื่อง ทั้งหมด จะเลือกอ่านเฉพาะประโยคหรือย่อหน้าที่คิดว่าสำคัญ ทำให้สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ใช้เวลาน้อย การอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจงโดยมากจะเป็นการอ่านเพื่อให้ได้คำตอบหรือข้อมูลอย่างรวดเร็ว เป็นจุดมุ่งหมายของการอ่านที่ใช้มากในชีวิตประจำวัน เช่น การหาตัวเลขบางตัว คำบางคำ ประโยคบางประโยค เป็นต้น การอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นการอ่านเพื่อการพักผ่อน บันเทิงใจ เก็บใจความสำคัญหรือประเด็นบางอย่างเท่านั้น และการอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้และเก็บรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด เป็นการอ่านที่ครอบคลุมเนื้อหามากที่สุด จะต้องอ่านอย่างระมัดระวัง (Krashen & Terrell, 1983)

นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนจากแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ จะได้รับการฝึกให้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านทุกครั้ง โดยให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์เนื้อหาที่อ่านได้ โดยครูจะให้นักเรียนอ่านเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ 1 รอบแล้วครูถามนำว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร

ควรอ่านเรื่องลักษณะนี้เพื่ออะไร โดยเนื้อหาที่นำมาฝึกจะมีลักษณะที่หลากหลาย มีความยากง่ายพอเหมาะกับระดับผู้เรียน คำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านจะเป็นคำศัพท์ที่ผู้อ่านรู้แล้ว มีเพียงคำบางคำที่ไม่รู้ความหมายแต่สามารถใช้บริบทในการหาความหมายของคำศัพท์ได้ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนสอดคล้องกับจิตวิทยาการอ่านของนักเรียน ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านภายในกลุ่มทำงาน พร้อมทั้งบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ผู้วิจัยสามารถตรวจสอบการกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อ่านได้ จึงทำให้นักเรียนทำการอ่านอย่างมีจุดหมาย เกิดความเข้าใจและรับรู้ความหมายของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ จูไรรัตน์ เพิ่มสุข (2537, หน้า 19) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการอ่าน ดังนั้นผู้อ่านจึงควรตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้การอ่านบรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ และเสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2530, หน้า 1) ได้กล่าวว่า นักเรียนจะประสบผลสำเร็จในการอ่านได้ถ้าเขาได้อ่านอย่างมีจุดหมายและมีประโยชน์

3. ทักษะการอ่าน (Reading Skills) การอ่านโดยวิธีธรรมชาติเมื่อผู้เรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านเหมาะสมกับเรื่องที่อ่านแล้ว การเลือกใช้ทักษะการอ่านที่สอดคล้องก็จะทำให้การอ่านประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งทักษะการอ่านแต่ละวิธีก็จะมีเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการอ่าน (Goals) และเนื้อหา (Texts) ดังนั้นทักษะการอ่านข้ามคำ (Skimming) เป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องอ่านทุกคำทุกข้อความ แต่จะเลือกอ่านเฉพาะคำหรือข้อความที่ต้องการ เพื่อจับประเด็นและทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านเท่านั้น สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ เนื้อหาที่เหมาะสมจะเป็นบทความทั่วไป ทักษะการอ่านเฉพาะจุด (Scanning) เป็นการอ่านผ่านไปบนข้อความอย่างรวดเร็วเพื่อต้องการหาข้อมูลเฉพาะ จุดมุ่งหมายของการอ่านเฉพาะจุดเพียงเพื่อค้นหาบางคำ ประโยคบางประโยค ตัวเลขบางตัว หรือความคิดบางความคิดเท่านั้น เมื่อพบสิ่งที่ต้องการแล้วก็ถือว่าการอ่านเฉพาะจุดเกิดสัมฤทธิ์ผล การอ่านลักษณะนี้ผู้อ่านจะต้องมีการตระหนักหรือระลึกเสมอว่ากำลังค้นคว้าหรือหาคำตอบอะไรอยู่ เนื้อหาที่เหมาะสมกับทักษะการอ่านและจุดมุ่งหมายลักษณะนี้ควรเป็นบทอ่านทั่วไปที่ต้องการความรวดเร็ว เช่นการหาหมายเลขโทรศัพท์ การหาวันเดือนปีในปฏิทิน การหาความหมายของคำในพจนานุกรม เป็นต้น ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ (Extensive Reading) เป็นการอ่านเพื่อจับใจความของเรื่อง

ที่อ่าน หาเค้าโครงเรื่อง การลำดับเหตุการณ์ บุคลิกลักษณะตัวละคร เนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการอ่านลักษณะนี้คือ นวนิยาย เรื่องสั้น นิทาน เรื่องเล่า จุดมุ่งหมายของการอ่านที่เหมาะสมและสอดคล้อง คือการอ่านเพื่อความบันเทิง เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ (Intensive Reading) เป็นทักษะการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน จุดเน้นที่สำคัญคือต้องอ่านเนื้อหาให้ครอบคลุมมากที่สุด จุดมุ่งหมายการอ่านที่เหมาะสมกับทักษะนี้จะเป็นการอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า และเก็บรายละเอียดของเรื่องทั้งหมด เนื้อหาที่เหมาะสมจะเป็นคู่มือต่าง ๆ กฎหมายข้อบังคับ ระเบียบการ เอกสาร ตำราเรียน ประกาศ และเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ จากการศึกษพบว่า นักเรียนสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้สอดคล้องและเหมาะสมกับการกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านและลักษณะของเนื้อหาที่อ่าน เมื่อนักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน เลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติได้แล้ว จึงส่งผลให้ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับความเห็นของ Williams (1986, p. 3-7) ที่กล่าวว่า เหตุผลในการอ่านและรูปแบบการอ่าน (Reason for Reading and Reading Style) ผู้อ่านที่มีความสามารถจะต้องรู้จักเปลี่ยนรูปแบบการอ่านไปตามจุดมุ่งหมายหรือเหตุผลของการอ่านจึงจะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพ

4. กลวิธีในการอ่าน (Reading Strategies) การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้กำหนดจุดมุ่งหมาย (Goals) ของการอ่านให้สอดคล้องกับเนื้อหา (Texts) และสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมแล้ว ในขณะที่อ่านผู้อ่านมีความจำเป็นต้องเลือกใช้กลวิธีในการอ่าน (Reading Strategies) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านตามขั้นตอนของการอ่านแต่ละวิธี สอดคล้องกับเตื่อนใจ ดันงามตรง (2534, หน้า 7-8) ที่กล่าวว่ากลวิธีการอ่าน (Strategies) เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการอ่านของนักเรียน ผู้อ่านจะต้องเลือกใช้กลวิธีที่เหมาะสมกับบทอ่าน เพื่อเก็บความหมายจากการอ่านนั้น และเป็นเครื่องช่วยผู้อ่านในการประมวลเนื้อหาสาระเพื่อความเข้าใจ

กลวิธีในการอ่านของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติมีดังต่อไปนี้ คือ การอ่านเพื่อหาความหมาย (Reading for Meaning) ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องอ่านทุกคำ ทุกข้อความ การใช้ทักษะการคาดคะเนความหมายของคำศัพท์ (Predict Meaning) การใช้บริบท (Use Context) รอบข้างช่วย

ในการตีความ เช่น การอาศัยรูปภาพ กราฟ แผนภูมิ (Illustrations) แม้กระทั่งชื่อเรื่อง (Headings) หรือการอาศัยความรู้จากภายนอก (Outside the Text) อาจมาจากประสบการณ์เดิม หรือความรู้พื้นฐานของผู้อ่านมาช่วยประกอบการพิจารณาความหมาย ในการใช้ทักษะการอ่านข้ามคำ, ทักษะการอ่านเฉพาะจุด, และทักษะการอ่านสืบเสาะใจความนั้นจะใช้กลวิธีในการอ่านเพื่อหาความหมาย ไม่จำเป็นต้องอ่านทุกคำทุกข้อความ ให้ทักษะการคาดคะเนความหมาย การใช้บริบทซึ่งประกอบด้วยกรออาศัยเนื้อหาที่อ่านและความรู้จากภายนอกมาประกอบการพิจารณาความหมายในเรื่องที่อ่าน ส่วนทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์ เป็นการอ่านเพื่อต้องการรายละเอียดของเรื่องทั้งเรื่องทั้งหมด จำเป็นจะต้องอ่านทุกคำทุกข้อความอย่างระมัดระวัง ซึ่งแตกต่างจากทักษะการอ่านข้ามคำ ทักษะการอ่านเฉพาะจุด และทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ ส่วนกลวิธีในการอ่านอื่น ๆ มีลักษณะคล้ายกัน

จากการศึกษาพบว่า การเลือกใช้ทักษะการอ่านในกลุ่มทดลองทุกทักษะนั้น กลวิธีในการอ่านที่ใช้มากที่สุด คือ การใช้บริบทในการสื่อความหมายจากเรื่องที่อ่าน โดยเฉพาะรูปภาพประกอบ ทั้งนี้เนื่องจากรูปภาพจะช่วยให้ผู้เรียนสร้างความคิด กระตุ้นการตอบสนองของกระบวนการคิด ทำให้เกิดการถ่ายโยงความคิดหรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาสู่เนื้อหาใหม่ได้รวดเร็วขึ้น ภาพประกอบบทอ่านจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ผู้เรียนสามารถคาดคะเนเนื้อหาที่จะปรากฏในบทอ่านได้ สอดคล้องกับ สุกัทธา อักษรานุเคราะห์ (2532, หน้า 84) ที่กล่าวว่า การนำความหมายจากบริบทมาช่วยเพื่อทำความเข้าใจในเนื้อเรื่องทำให้การทำนายความ (Prediction) ที่จะปรากฏล่วงหน้าได้อย่างมีแนวทาง ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติที่เน้นปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจได้ให้แก่ผู้เรียน (Krashen & Terrell, 1983) และ เน้นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจและความหมาย (Asubel อ้างใน สุรงค์ ใ้วตระกูล, 2537, หน้า 155) ดังนั้นภาพประกอบบทอ่านจึงเป็นสิ่งเร้าความสนใจและสื่อความจากเรื่องที่อ่าน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ถูกต้อง สอดคล้องกับ สมพร วัฒนศิริ (2538) ที่ทำการสอนโดยใช้กิจกรรมภาพชุด ผลการวิจัยพบว่า ภาพชุดช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ดีขึ้น

5. การทำความเข้าใจของคำศัพท์ที่ควรศึกษา (คำใหม่) คำศัพท์ใหม่ที่ปรากฏในบทอ่าน การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์จากบริบทรอบข้างคำนั้น ๆ และในบางครั้งคำศัพท์ในบทอ่านจะเป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนคุ้นเคยหรือมีความรู้จากประสบการณ์เดิม

แล้ว ในการคาดคะเนความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่อง นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติจะได้รับการฝึกให้สามารถเดาความหมายของคำศัพท์ โดยให้แต่ละกลุ่มอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ 1 รอบแล้วช่วยกันเสนอคำศัพท์ที่ควรศึกษา และหาความหมายของคำนั้น ๆ จากการอภิปรายภายในกลุ่มแล้วเขียนความหมายด้วยสำนวนของนักเรียนลงในแบบบันทึกการอ่าน พร้อมทั้งเสนอที่มาของความหมายของคำนั้น เช่น ได้ความหมายมาจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน ซึ่งหมายความว่านักเรียนรู้ความหมายมาก่อนแล้วแต่เป็นคำที่น่าสนใจ หรือได้ที่มาของความหมายของคำศัพท์จากการเดาหรือคาดคะเนจากบริบทรอบข้างของ คำ ๆ นั้น ถ้าหากว่าคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่องยากเกินไป ครูผู้สอนจะเป็นผู้ช่วยเสนอแนะความหมายหรือให้นักเรียนเปิดหาความหมายจากพจนานุกรมซึ่งถือว่าเป็นทางเลือกสุดท้าย จากการศึกษาพบว่านักเรียนสามารถคาดคะเนคำศัพท์ในบทอ่านได้ แต่จะมีบางคำที่ยาก นักเรียนชาวเขาไม่สามารถเดาความหมายจากบริบท เช่น คำศัพท์ในบทที่ 10 เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนพลายงามทูลขอโทษขุนแผน ส่วนใหญ่จะเป็นคำราชาศัพท์ การฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะในการคาดคะเนความหมายนั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว และมีความสำคัญต่อการอ่านในชีวิตประจำวันของผู้เรียนอีกด้วย

6. แผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ (Student Centred) เน้นกระบวนการกลุ่ม (Group Process) ในทุกขั้นตอนของการสอน กิจกรรมการสอนจะใช้วิธีแบ่งกลุ่ม ปรึกษากัน ช่วยกันคิด ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิด มีการอภิปราย เสนอแนะข้อคิดเห็นภายในกลุ่ม ดังนั้นกระบวนการกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย ส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ทำให้เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ทักษะจิตของผู้เรียนที่มีต่อชั้นเรียน ต่อคณะทำงาน สมาชิกกลุ่ม และครูผู้สอนนั้นมีความสัมพันธ์ต่อการเรียน กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนมีความรู้สึกว่าการเรียนในชั้นเรียน เมื่อได้ทำงานกันเป็นหมู่คณะ ได้ร่วมมือกันแสดงความคิดเห็น ได้รับความสนุกสนาน และได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงทำให้มีความรู้สึกชอบ เป็นการให้ผู้เรียนใช้ความพยายามในการเรียนมากขึ้น (Krashen, 1982, p. 23) ในแผนการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนทุกคนได้ร่วมทำกิจกรรม มีการแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน แล้วทำการบันทึกลงในแบบบันทึกการอ่าน เด็กเก่งจะช่วยเหลือ

เด็กอ่อน โดยมีการซักถามหรือทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านด้วยกัน พร้อมทั้งสรุปเป็นแนวคิดของกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน โดยมีการรายงานสิ่งดังต่อไปนี้ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน การเลือกใช้ทักษะการอ่าน การรายงานความหมายและที่มาของคำศัพท์ที่ควรศึกษา และการสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่าน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกภาคภูมิใจ ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทย

ดังนั้นการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติจึงนับว่าเป็นการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง สามารถพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชาวเขาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้นักเรียนมีทักษะในการอ่าน สามารถจับใจความสำคัญ เก็บรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ จดจำเรื่องราวและทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว สามารถสรุปเรื่องที่อ่านได้ มีความเป็นไปได้อย่างสูงที่จะนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันดังผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

ค. การศึกษาขนาดผลกระทบ (Effect Size) ของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติได้เท่ากับ 0.94 ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ซิกม่า) สอดคล้องกับการศึกษาของ Levin 1979 (อ้างใน สุรศักดิ์ ทราบมาลา, 2529, หน้า 28) ได้ทำการทดลองกับนักเรียนสองกลุ่ม กลุ่มแรกสอนให้จำหลักการ (Lower Mental Process) กลุ่มที่สองสอนหลักการและการฝึกนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ (Higher Mental Process) ร่วมกับการสอนทบทวน (Master Learning) ผลการทดลองปรากฏว่า ค่าของผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมถึงระดับ 2 ซิกม่า และ ธนาธิป มานีมาน (2538) ได้ทำการเปรียบเทียบนักเรียนที่เรียนแบบรอบรู้ผสมผสานวิธีเรียนแบบนักเรียนสอนนักเรียนกับวิธีเรียนแบบปกติ ผลการทดลองพบว่า วิธีเรียนแบบรอบรู้ผสมผสานวิธีเรียนแบบนักเรียนสอนนักเรียนดีกว่าการใช้วิธีเรียนแบบปกติถึง 1.48 เท่า ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ซิกม่า) สำหรับขนาดผลกระทบ (Effect Size) ของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติมีค่าเท่ากับ 0.94 ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ซิกม่า) แสดงว่า การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติให้ผลดีกว่าวิธีการสอนอ่านปกติ การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติจึงเป็นวิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งซึ่งสามารถพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชาวเขาได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติมีผลต่อการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขา ดังนั้นครูผู้สอนภาษาไทยจึงควรพิจารณานำเอาการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติไปใช้ในการสอนอ่านสำหรับนักเรียนชาวเขาต่อไป

1.2 การนำวิธีการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมทักษะการอ่านทั้ง 4 ทักษะ (ทักษะการอ่านข้ามคำ, ทักษะการอ่านเฉพาะจุด, ทักษะการอ่านสืบเสาะใจความ, และทักษะการอ่านพินิจพิเคราะห์) ก่อนทำการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ เพื่อที่จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเป็นไปตามขั้นตอนและประสบผลสำเร็จ

1.3 ลักษณะของเนื้อเรื่องหรือบทอ่านที่จะนำมาสอนในชั้นเตรียมความพร้อมเพื่อการใช้ทักษะการอ่าน 4 วิธีนั้น ต้องมีความเหมาะสม มีระดับความยากง่ายพอเหมาะกับระดับชั้นของผู้เรียนและเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน และควรมีลักษณะของเนื้อหาที่หลากหลาย เนื่องจากบทอ่านจะเป็นตัวกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความอยากอ่าน และควรเป็นเรื่อง que ผู้เรียนสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน เช่น เนื้อหาในหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร สารานุกรม และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน เลือกใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาที่แตกต่างกันด้วย

1.4 ครูควรเน้น ย้ำ ซ้ำ ทวน เกี่ยวกับการฝึกตั้งจุดมุ่งหมายของการอ่านและเลือกใช้ทักษะการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการอ่าน และลักษณะเนื้อหาที่อ่านเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพื่อให้ให้นักเรียนได้นำทักษะการอ่านดังกล่าวไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเน้นกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ตัวอย่างเช่น นักเรียนที่เก่งมีโอกาสขยายความรู้ความคิดให้เพื่อนฟัง และยังสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน การที่ผู้เรียนได้มีส่วนลงมือกระทำกิจกรรมกลุ่ม จะเป็นการฝึกความรับผิดชอบของผู้เรียน เมื่อผลงานที่ทำประสบผลสำเร็จส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนนั้นด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรทำการศึกษาทดลองการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติกับนักเรียนชาวเขาเผ่าอื่น ๆ และในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติเท่านั้น ควรมีการศึกษากับตัวแปรอื่นอีก เช่น ความคงทนในการเรียนรู้ ความสามารถทางด้านการเขียน หรือเจตคติที่มีต่อการเรียน เป็นต้น